

MỘT SỐ BIỆN PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG DẠY HỌC THỰC HÀNH MÔN HỌC GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC HỒNG ĐỨC

Hà Bình Minh¹

TÓM TẮT

Trong quá trình nghiên cứu và tìm hiểu về thực trạng chất lượng dạy học thực hành môn học Giáo dục Quốc phòng và An ninh tại Trường Đại học Hồng Đức hiện nay bài viết đề xuất một số biện pháp để nâng cao chất lượng dạy học thực hành môn học này trên các khía cạnh sau: Bồi dưỡng nâng cao trình độ, kỹ năng dạy học thực hành cho đội ngũ giảng viên giảng dạy môn học Giáo dục Quốc phòng và An ninh; Xây dựng động cơ, thái độ đúng đắn, phát huy tính chủ động sáng tạo của sinh viên khi học nội dung thực hành môn học Giáo dục Quốc phòng và An ninh; Đổi mới phương pháp, hình thức tổ chức dạy học thực hành môn học Giáo dục Quốc phòng và An ninh; Tăng cường bảo đảm đầy đủ các điều kiện về cơ sở vật chất, vũ khí thiết bị, phương tiện kỹ thuật phục vụ hoạt động dạy học thực hành môn học Giáo dục Quốc phòng và An ninh; Thường xuyên kiểm tra, đánh giá kết quả dạy học thực hành môn học Giáo dục Quốc phòng và An ninh.

Từ khóa: *Biện pháp, chất lượng, dạy học, thực hành.*

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Giáo dục quốc phòng cho sinh viên là một bộ phận quan trọng của công tác giáo dục quốc phòng toàn dân. Giáo dục quốc phòng là môn học chính khóa nằm trong chương trình giảng dạy của các trường đại học nhằm rèn luyện hình thành nhân cách, góp phần nâng cao ý thức quốc phòng, củng cố nền quốc phòng toàn dân vững mạnh. Nhận thức rõ vai trò đó, nên việc trang bị kiến thức về lý luận cũng như những kỹ năng về quân sự là một yêu cầu cần thiết trong quá trình đào tạo nên những con người phát triển toàn diện.

Hiện nay, Trung tâm Giáo dục Quốc phòng và An ninh (GDQP&AN) Trường Đại học Hồng Đức có nhiệm vụ tổ chức giảng dạy môn học GDQP&AN cho sinh viên trên địa bàn tỉnh Thanh Hóa. Tuy nhiên, công tác dạy học những nội dung thực hành môn học GDQP&AN tại trung tâm vẫn còn tồn tại những vấn đề bất cập. Qua thực tế giảng dạy nội dung thực hành môn học GDQP&AN của sinh viên, nhận thấy điểm thi vẫn còn thấp, chưa đáp ứng được mục tiêu của môn học. Xuất phát từ lý do trên, tác giả đề xuất một số biện pháp nâng cao chất lượng dạy học thực hành môn học GDQP&AN tại Trường Đại học Hồng Đức.

2. ĐỐI TƯỢNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

2.1. Đối tượng nghiên cứu

Tác giả nghiên cứu khảo sát 35 cán bộ, giảng viên tại Trung tâm GDQP&AN Trường Đại học Hồng Đức, Trường Đại học Vinh, Trường Đại học Sư phạm Hà Nội 2 và 150 sinh viên khóa K25 khoa Kinh tế - Quản trị kinh doanh, Trường Đại học Hồng Đức đang học tập tại Trung tâm GDQP&AN Trường Đại học Hồng Đức.

¹ Trung tâm Giáo dục Quốc phòng và An ninh, Trường Đại học Hồng Đức; Email: habinhminh@hdu.edu.vn

2.2. Phương pháp nghiên cứu

Nghiên cứu tập trung khảo sát thực trạng việc thực hiện mục tiêu dạy học; sử dụng phương pháp, hình thức tổ chức dạy học; bảo đảm điều kiện, phương tiện tổ chức dạy học thực hành; tổ chức kiểm tra, đánh giá kết quả học tập thực hành môn học GDQP&AN của sinh viên. Trong nghiên cứu này chúng tôi sử dụng phương pháp toán thống kê để tính % và điểm trung bình của các nội dung khảo sát. Trong đó, các thang đo chỉ số của các nội dung khảo sát được tiến hành theo 4 mức độ, cụ thể: rất thường xuyên/tốt/tác động rất nhiều: 4 điểm; thường xuyên/khá/tác động nhiều: 3 điểm; ít khi/trung bình/tác động ít: 2 điểm; chưa thực hiện/yếu/chưa tác động: 1 điểm. Điểm trung bình (\bar{X}) của các mức sẽ nằm trong khoảng $1 \leq \bar{X} \leq 4$.

3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN

3.1. Thực trạng chất lượng dạy học thực hành môn học Giáo dục Quốc phòng và An ninh tại Trường Đại học Hồng Đức

3.1.1. Thực trạng thực hiện mục tiêu dạy học thực hành trong từng bài học Giáo dục Quốc phòng và An ninh cho sinh viên

Bảng 1. Thực trạng thực hiện mục tiêu dạy học thực hành GDQP&AN cho sinh viên

TT	Mục tiêu dạy học	ĐTKS	Mức độ thực hiện								ĐTB	Thứ bậc	
			Tốt		Khá		TB		Yếu				\bar{X}
			SL	%	SL	%	SL	%	SL	%			
1	Giảng viên xác định chính xác, rõ ràng mục tiêu môn học do mình phụ trách.	CBGV	6	17,1	18	51,4	8	22,9	3	8,6	2,77	2,77	1
		SV	40	26,7	45	30,0	54	36,0	11	7,3	2,76		
2	Mục tiêu từng bài học được xác định chính xác, rõ ràng.	CBGV	8	22,9	10	28,6	13	37,1	4	11,4	2,63	2,63	4
		SV	30	20,0	43	28,7	68	45,3	9	6,0	2,63		
3	Giảng viên thông báo mục tiêu môn học và mục tiêu từng bài học đến tất cả sinh viên.	CBGV	8	22,9	10	28,6	13	37,1	4	11,4	2,62	2,64	3
		SV	36	24,0	42	28,0	55	36,7	17	11,3	2,65		
4	Rèn luyện cho sinh viên kỹ năng, kỹ xảo tư duy, thao tác hoạt động trí tuệ kết hợp với kỹ năng, kỹ xảo hoạt động quốc phòng và an ninh cho sinh viên.	CBGV	9	25,7	10	28,6	12	34,3	4	11,4	2,69	2,72	2
		SV	37	24,7	43	28,7	60	36,0	15	10,0	2,75		
		SV	30	20,0	41	27,3	69	46,0	10	6,7	2,61		
5	Vận dụng kiến thức lý thuyết về công tác quốc phòng và an ninh đã học vào thực tiễn qua đó nhằm củng cố kiến thức đã học, hình thành kiến thức mới.	CBGV	7	20,0	10	28,6	14	40,0	4	11,4	2,57	2,57	5
		SV	30	20,0	40	26,7	65	43,3	15	10,0	2,57		
ĐTB			2,67										

Qua khảo sát việc thực hiện mục tiêu dạy học thực hành môn GDQP&AN cho sinh viên tại Trung tâm GDQP&AN, Trường Đại học Hồng Đức, được cán bộ quản lý, giảng viên, sinh viên đánh giá với ĐTB là 2,67 điểm (mức Khá). Cụ thể:

Nội dung “giảng viên xác định chính xác, rõ ràng mục tiêu môn học do mình phụ trách”, có 17,1% cán bộ giảng viên; 26,7% sinh viên trả lời ở mức “tốt” và 51,4% cán bộ giảng viên; 30,0% sinh viên trả lời là “khá”. Song vẫn có 8,6% cán bộ giảng viên và 7,3% sinh viên đánh giá ở mức “yếu”, ĐTB đạt được là 2,77 điểm (xếp thứ 1); nội dung về “rèn luyện cho sinh viên kỹ năng, kỹ xảo tư duy, thao tác hoạt động trí tuệ kết hợp với kỹ năng, kỹ xảo hoạt động quốc phòng và an ninh cho sinh viên”, nhận được 25,7% cán bộ giảng viên; 24,7% sinh viên trả lời ở mức “tốt”, và 28,6% cán bộ giảng viên, 28,7% sinh viên trả lời là “khá”, tuy nhiên có tới 11,4% cán bộ giảng viên và 10,0% sinh viên đánh giá ở mức “yếu”, ĐTB đạt được là 2,72 điểm (xếp thứ 2).

Kết quả hoạt động dạy học thực hành môn GDQP&AN cho sinh viên tại Trung tâm GDQP&AN, từ đầu năm học 2022 - 2023 cho thấy, hầu hết sinh viên có kiến thức cơ bản về bản đồ địa hình quân sự, hiểu được tính năng, tác dụng, cấu tạo của các loại vũ khí bộ binh AK, RPD, RPK, B40, B41; cách cấp cứu ban đầu vết thương chiến tranh; phòng chống vũ khí hạt nhân, hóa học, sinh học và một số kỹ năng cơ bản thực hành bắn súng tiêu liên AK bài 1b; những động tác cơ bản chiến thuật chiến đấu bộ binh.

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đã đạt được thì một số sinh viên vẫn chưa đạt được mục tiêu của môn GDQP&AN đã đề ra như vận dụng kiến thức lý thuyết về công tác quốc phòng và an ninh đã học vào thực tiễn qua đó nhằm củng cố kiến thức đã học, hình thành kiến thức mới. Chính vì vậy, với câu hỏi “Vận dụng kiến thức lý thuyết về công tác quốc phòng và an ninh đã học vào thực tiễn qua đó nhằm củng cố kiến thức đã học, hình thành kiến thức mới”, có 20,0% cán bộ giảng viên; 20,0% sinh viên trả lời ở mức “Tốt” và 28,6% cán bộ giảng viên, 26,7% sinh viên trả lời là “Khá”; 11,4% cán bộ giảng viên và 10,0% sinh viên đánh giá ở mức “Yếu”, ĐTB đạt được là 2,57 điểm (xếp thứ 5).

Qua các tiêu chí có thể thấy rằng, mục tiêu dạy học thực hành môn GDQP&AN đã được cụ thể hoá, hướng cho sinh viên vận dụng kiến thức về GDQP&AN đã học vào giải quyết vấn đề sát với thực tiễn chức trách, nhiệm vụ được giao. Tuy nhiên vẫn còn một số nội dung chưa đạt được mục tiêu sau khi kết thúc dạy học thực hành môn GDQP&AN, dẫn đến một số sinh viên vẫn chưa có sự chuyển biến rõ nét trong nhận thức, hành động, không sẵn sàng tham gia các hoạt động hội thao quân sự của đơn vị, Nhà trường.

3.1.2. Thực trạng sử dụng phương pháp, hình thức tổ chức dạy học trong dạy học thực hành môn học Giáo dục Quốc phòng và An ninh cho sinh viên

Bảng 2. Phương pháp, hình thức dạy học thực hành môn GDQP&AN cho sinh viên

TT	Phương pháp dạy học thực hành	ĐT KS	Mức độ thực hiện								ĐTB	Thứ bậc	
			Rất thường xuyên		Thường xuyên		Ít thực hiện		Không thực hiện				\bar{X}
			SL	%	SL	%	SL	%	SL	%			
1	Sử dụng phương pháp trực quan, làm mẫu lên lớp các nội dung về điều lệnh, chiến thuật.	CBGV	9	25,7	18	51,4	5	14,3	3	8,6	2,94	2,94	1
		SV	38	25,3	68	45,3	40	26,7	4	2,7	2,93		

2	Sử dụng phương pháp quan sát, khởi động trí tuệ để lên lớp nội dung lý thuyết, kỹ thuật.	CBGV	9	25,7	17	48,6	6	17,1	3	8,6	2,91	2,91	2
		SV	43	28,7	63	42,0	31	20,7	13	8,7	2,91		
3	Sử dụng các phương pháp dạy học thực hành luyện tập, thực hành sử dụng vũ khí.	CBGV	10	28,6	14	40,0	8	22,6	3	8,6	2,89	2,88	3
		SV	42	28,0	60	40,0	35	23,3	13	8,7	2,87		
ĐTBC		2,91											

Kết quả khảo sát thực trạng sử dụng phương pháp, hình thức tổ chức học thực hành môn học GDQP&AN cho sinh viên được cán bộ giảng viên, sinh viên đánh giá với ĐTBC là 2,91 điểm (mức Khá). Cụ thể:

Việc “Sử dụng phương pháp trực quan, làm mẫu lên lớp các nội dung về điều lệnh, chiến thuật”, có 25,7% cán bộ quản lý, giảng viên, 25,3% sinh viên đánh giá ở mức “Rất thường xuyên”, có 51,4% cán bộ quản lý, giảng viên, 45,3% sinh viên đánh giá ở mức “Thường xuyên”, ĐTBC là 2,94 điểm (xếp thứ 1). Có thể khẳng định trong dạy học thực hành môn GDQP&AN, một số giảng viên của Trung tâm GDQP&AN đã tích cực tìm tòi, áp dụng các phương pháp dạy học mới cho phù hợp với yêu cầu thực tiễn hiện nay, song vẫn còn giảng viên chưa tích cực tìm tòi để đổi mới phương pháp dạy học thực hành. Biểu hiện cụ thể ở tỷ lệ: “Sử dụng các phương pháp dạy học thực hành luyện tập, thực hành sử dụng vũ khí” có 28,6% cán bộ giảng viên, 28% sinh viên khẳng định là sử dụng “rất thường xuyên”; 40,0% cán bộ giảng viên, 40,0% sinh viên cho là “thường xuyên” sử dụng và 8,6% cán bộ giảng viên; 8,7% sinh viên đánh giá là “không thực hiện” và ĐTBC cũng chỉ đạt 2,88 điểm (xếp thứ 3).

Kết quả trên cho thấy, giảng viên cần cố gắng hơn nữa trong lựa chọn và sử dụng phương pháp dạy học thực hành môn GDQP&AN nhằm nâng cao chất lượng dạy học đã đề ra. Đồng thời cán bộ quản lý các cấp, cần chỉ đạo giảng viên đẩy mạnh hoạt động nghiên cứu đổi mới phương pháp dạy học thực hành môn GDQP&AN cho phù hợp với đối tượng sinh viên và thực tiễn dạy học môn GDQP&AN hiện nay.

3.1.3. Thực trạng bảo đảm điều kiện, phương tiện tổ chức dạy học thực hành môn học Giáo dục Quốc phòng và An ninh cho sinh viên

Bảng 3. Điều kiện và phương tiện tổ chức dạy học thực hành môn học GDQP&AN

TT	Điều kiện, phương tiện tổ chức dạy học	ĐTKS	Mức độ thực hiện								\bar{X}	ĐTBC	Thứ bậc
			Tốt		Khá		T.B		Yếu				
			SL	%	SL	%	SL	%	SL	%			
1	Sử dụng máy tập, máy ghi hình, máy đo đạc, máy tính, thiết bị điện tử, máy chiếu, radio, ti vi, máy tính điện tử và truyền hình...	CBGV	8	22,9	10	28,9	13	37,1	4	11,4	2,63	2,62	5
		SV	33	22,0	43	28,7	57	38,0	17	11,3	2,61		

2	Sử dụng bảng viết, thiết bị điều khiển âm thanh, ánh sáng, các phần mềm dạy học thực hành khác	CBGV	9	25,7	13	37,1	10	28,6	3	8,6	2,80	2,80	1
		SV	38	25,3	56	37,3	44	29,3	12	8,0	2,80		
3	Sử dụng vật mẫu, mô hình, phương tiện và vật liệu thí nghiệm, máy luyện tập, giáo trình, tài liệu, tạp chí khoa học, báo chí...	CBGV	9	25,7	10	28,6	13	37,1	3	8,6	2,71	2,71	4
		SV	39	26,0	43	28,7	54	36,0	14	9,3	2,71		
4	Sử dụng các tài liệu in, các phương tiện mang tin thính giác, thị giác...	CBGV	9	25,7	11	31,4	12	34,3	3	8,6	2,74	2,74	3
		SV	35	23,3	56	37,3	44	29,3	15	10,0	2,74		
5	Sử dụng các phương tiện ghi chép, bao gồm các loại sổ sách, bút ký và tài liệu học tập	CBGV	9	25,7	12	34,3	11	31,4	3	8,6	2,77	2,77	2
		SV	39	26,0	50	33,3	48	32,0	13	8,7	2,77		
ĐTBC		2,73											

Kết quả khảo sát thực trạng bảo đảm điều kiện, phương tiện tổ chức dạy học thực hành môn học GDQP&AN cho sinh viên, được cán bộ giảng viên, sinh viên đánh giá với ĐTBC là 2,73 điểm (mức khá). Cụ thể:

Nội dung được đánh giá cao nhất là “Sử dụng bảng viết, thiết bị điều khiển âm thanh, ánh sáng, các phần mềm dạy học thực hành khác”, có 25,7% cán bộ giảng viên, 25,3% sinh viên khẳng định ở mức “tốt”, 37,1% cán bộ giảng viên; 37,3% sinh viên cho là “khá”, nhưng có 8,6% cán bộ giảng viên; 8,0% sinh viên đánh giá là “yếu”, ĐTB là 2,80 điểm (xếp thứ 1); nội dung “Sử dụng các phương tiện ghi chép, bao gồm các loại sổ sách, bút ký và tài liệu học tập” có 25,7% cán bộ giảng viên, 26,0% sinh viên khẳng định là “tốt”; 34,3% cán bộ giảng viên, 33,3% sinh viên cho là “khá”; 8,6% cán bộ giảng viên, 8,7% sinh viên đánh giá là “yếu” và ĐTB đạt 2,77 điểm (xếp thứ 2).

Tuy nhiên, việc bảo đảm các điều kiện, phương tiện dạy học thực hành môn GDQP&AN cho sinh viên vẫn chưa được khai thác và sử dụng một cách có hiệu quả, vì vậy khi được hỏi “Sử dụng máy tập, máy ghi hình, máy đo đạc, máy tính, thiết bị điện tử, các máy chiếu, radio, ti vi, máy tính điện tử và truyền hình...” có 22,9% cán bộ giảng viên, 22,0% sinh viên khẳng định là sử dụng “tốt”; 28,9% cán bộ giảng viên, 28,7% sinh viên cho là “khá”; 11,4% cán bộ giảng viên, 11,3% sinh viên đánh giá là “yếu” và ĐTB chỉ đạt 2,62 điểm (xếp thứ 5).

Những hạn chế, thiếu sót trong bảo đảm các điều kiện, phương tiện, đặt ra cho cán bộ giảng viên đang trực tiếp sử dụng các loại phương tiện phục vụ cho hoạt động dạy học phải nghiên cứu để có hướng giải quyết cho phù hợp nhằm nâng cao chất lượng dạy học thực hành môn GDQP&AN cho sinh viên tại Trung tâm GDQP&AN Trường Đại học Hồng Đức trong bối cảnh đổi mới giáo dục đào tạo hiện nay.

3.1.4. Thực trạng kiểm tra, đánh giá kết quả học tập thực hành môn học Giáo dục Quốc phòng và An ninh của sinh viên

Bảng 4. Hoạt động kiểm tra, đánh giá kết quả học tập thực hành môn học GDQP&AN của sinh viên

TT	Nội dung kiểm tra, đánh giá	ĐTKS	Mức độ thực hiện									ĐTB	Thứ bậc
			Tốt		Khá		TB		Yếu		\bar{X}		
			SL	%	SL	%	SL	%	SL	%			
1	Sử dụng các phương pháp kiểm tra, đánh giá phổ biến như vấn đáp, trắc nghiệm, tự luận, thực hành.	CBGV	6	17,1	12	34,3	14	40,0	3	8,6	2,60	2,59	3
		SV	25	16,7	51	34,0	60	40,0	14	9,3	2,58		
2	Sử dụng các hình thức kiểm tra, đánh giá mới như sinh viên đánh giá lẫn nhau, tự đánh giá.	CBGV	6	17,1	13	37,1	12	34,3	4	11,4	2,60	2,60	2
		SV	18	12,0	66	44,0	54	36,0	12	8,0	2,60		
3	Áp dụng quy trình kiểm tra, đánh giá rõ ràng như ra đề, chấm, công bố kết quả, lưu trữ và sử dụng kết quả.	CBGV	10	28,6	14	40,0	8	22,8	3	8,6	2,89	2,88	1
		SV	42	28,0	60	40,0	35	23,3	13	8,7	2,87		
ĐTB		2,69											

Kết quả về thực trạng kiểm tra, đánh giá kết quả dạy học thực hành môn GDQP&AN cho sinh viên được cán bộ quản lý, giảng viên, sinh viên đánh giá với điểm trung bình cộng là 2,69 điểm (mức khá). Cụ thể:

Kết quả điều tra cho thấy dạy học thực hành môn GDQP&AN tại Trung tâm GDQP&AN, Trường Đại học Hồng Đức đã mang lại những kết quả tích cực. Trong đó “Áp dụng quy trình kiểm tra, đánh giá rõ ràng như ra đề, chấm, công bố kết quả, lưu trữ và sử dụng kết quả” có 28,6% cán bộ, giảng viên, 28,0% sinh viên đánh giá ở mức “Tốt”; 40,0% cán bộ, giảng viên, 40,0% sinh viên đánh giá là “Khá” và 8,6% cán bộ, giảng viên, 8,7% sinh viên cho là “Yếu”; ĐTB là 2,88 điểm (xếp thứ 1); nội dung “Sử dụng các hình thức kiểm tra, đánh giá mới như sinh viên đánh giá lẫn nhau, tự đánh giá” có 17,1% cán bộ giảng viên; 12,0% sinh viên đánh giá ở mức “Tốt”; 37,1% cán bộ quản lý, giảng viên, 44,0% sinh viên đánh giá là “Khá” và 11,4% cán bộ quản lý, giảng viên, 8,0% sinh viên cho là “Yếu”; ĐTB là 2,60 điểm (xếp thứ 2). Kết quả khảo sát cho thấy, kết quả dạy học thực hành môn GDQP&AN cho sinh viên tại Trung tâm GDQP&AN Trường Đại học Hồng Đức đã được khẳng định, qua đó góp phần nâng cao chất lượng giáo dục, đào tạo của Trường Đại học Hồng Đức trong tình hình mới.

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đã đạt được thì vẫn còn nội dung chưa mang lại hiệu quả cụ thể, như “Sử dụng các phương pháp kiểm tra, đánh giá phổ biến như vấn đáp, trắc nghiệm, tự luận, thực hành”, mặc dù có 17,1% cán bộ giảng viên, 16,7% sinh viên khẳng định

là “Tốt”, 34,3% cán bộ giảng viên, 34,0% sinh viên cho là “Khá”, nhưng có 8,6% cán bộ giảng viên, 9,3% sinh viên đánh giá là “Yếu” và ĐTB cũng chỉ đạt 2.59 điểm (xếp thứ 3).

Những hạn chế về kết quả dạy học thực hành môn GDQPAN cho sinh viên tại Trung tâm GDQP&AN, Trường Đại học Hồng Đức đòi hỏi cán bộ quản lý các cấp, giảng viên dạy học thực hành môn GDQP&AN cho sinh viên phải nghiên cứu để có biện pháp cần thiết trong dạy học nhằm mang lại kết quả cao nhất trong dạy học thực hành môn GDQP&AN cho sinh viên.

3.2. Một số biện pháp nâng cao chất lượng dạy học thực hành môn học Giáo dục Quốc phòng và An ninh tại Trường Đại học Hồng Đức

3.2.1. Bồi dưỡng nâng cao nhận thức cho cán bộ, giảng viên và sinh viên về ý nghĩa, tầm quan trọng của việc nâng cao chất lượng dạy học thực hành môn Giáo dục Quốc phòng và An ninh

Mục tiêu của biện pháp: Đây là biện pháp cơ bản, xuyên suốt có ý nghĩa quyết định đến toàn bộ hoạt động dạy học thực hành môn GDQP&AN, nhằm tạo ra sự thống nhất trong nhận thức của chủ thể và khách thể tiến hành hoạt động dạy học thực hành môn GDQP&AN và quản lý hoạt động dạy học thực hành GDQP&AN tại Trung tâm GDQP&AN, Trường Đại học Hồng Đức trong giai đoạn hiện nay.

Nội dung của biện pháp: Giám đốc Trung tâm kiêm Hiệu trưởng Trường Đại học Hồng Đức chỉ đạo các phòng, ban chức năng, bộ môn làm tốt việc phổ biến, tăng cường công tác tuyên truyền, nâng cao nhận thức tư tưởng để mỗi cán bộ, giảng viên, sinh viên nhận thức và xác định rõ môn GDQP&AN là một trong những môn học chính khóa có vai trò quan trọng trong cuộc sống, là động lực thúc đẩy mọi hoạt động của đơn vị.

Cách thức thực hiện biện pháp

Thứ nhất, tổ chức các lớp bồi dưỡng, các buổi hội thảo chuyên đề về nội dung dạy học, đổi mới phương pháp, hình thức tổ chức dạy học thực hành môn GDQP&AN cho sinh viên.

Thứ hai, tuyên truyền cho sinh viên về đường lối, chủ trương của Đảng về Quốc phòng an ninh; chính sách, pháp luật của Nhà nước về GDQP&AN, trong đó chú trọng tuyên truyền vai trò, tầm quan trọng GDQP&AN cho sinh viên và các văn bản hướng dẫn thi hành, có văn bản triển khai sâu rộng đến tất cả các cơ quan, đơn vị trong Trung tâm, tổ chức sinh hoạt chuyên đề, tổ chức các cuộc thi tìm hiểu về GDQP&AN... Qua đó, làm chuyển biến nhận thức của sinh viên về vai trò, vị trí và tầm quan trọng của GDQP&AN cũng như trách nhiệm, nghĩa vụ, quyền lợi của bản thân đối với công tác này.

Thứ ba, giáo dục sinh viên tinh thần chủ động phát huy tính tích cực, tự giác trong học tập thực hành môn GDQP&AN. Tăng cường giáo dục, bồi dưỡng giúp sinh viên nhận thức đầy đủ về tự quản lý việc học tập, nghiên cứu của cá nhân, coi đó là nhu cầu bên trong của mỗi sinh viên để học hỏi, tăng sự hiểu biết, bổ sung kinh nghiệm, vốn sống để làm việc tốt hơn khi tốt nghiệp ra trường.

3.2.2. Bồi dưỡng nâng cao trình độ, kỹ năng dạy học thực hành cho đội ngũ giảng viên Giáo dục Quốc phòng và An ninh

Mục tiêu của biện pháp: Đội ngũ giảng viên là người quyết định tới hiệu quả chất lượng dạy học thực hành môn học GDQP&AN. Để đáp ứng được mục tiêu này, yêu cầu của nhiệm vụ dạy học thực hành môn học GDQP&AN trong thời gian tới đòi hỏi đội ngũ giảng viên của trung tâm phải không ngừng được bổ sung về số lượng, nâng cao về chất lượng thông qua các khoá đào tạo bồi dưỡng kỹ năng, nghiệp vụ và tổ chức biên chế với cơ cấu hợp lý phù hợp với chức năng nhiệm vụ được giao.

Nội dung của biện pháp: Căn cứ vào “Đề án vị trí việc làm” và bộ máy tổ chức cũng như thực trạng của đội ngũ cán bộ giảng viên của trung tâm hiện nay, Ban Giám hiệu Nhà trường chỉ đạo trung tâm xây dựng đề án phát triển đội ngũ cán bộ giảng viên của Trung tâm cả về số lượng, chất lượng và cơ cấu tổ chức bộ máy để báo cáo Ban Giám hiệu trình UBND tỉnh chỉ đạo thực hiện.

Cách thức thực hiện biện pháp

Thứ nhất, xây dựng kế hoạch về chỉ tiêu đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ giảng viên từng năm và từng giai đoạn để tranh thủ sự chỉ đạo giúp đỡ của cấp trên nhằm thực hiện có hiệu quả.

Thứ hai, xây dựng cơ chế khuyến khích tự học, tự đào tạo đối với đội ngũ cán bộ giảng viên của Trung tâm nhằm nâng cao trình độ, học vị.

Thứ ba, liên hệ với các trường trong và ngoài Quân đội để cử cán bộ giảng viên đi học và đào tạo ngắn hạn, dài hạn.

Thứ tư, ban Giám đốc Trung tâm cần phải thường xuyên chăm lo tốt về đời sống vật chất, tinh thần cho đội ngũ cán bộ giảng viên. Tăng cường hơn nữa công tác xây dựng đoàn kết, giúp đỡ, học tập, thi đua lẫn nhau giữa các cán bộ và giảng viên trong Trung tâm và Nhà trường.

3.2.3. Đổi mới phương pháp, hình thức tổ chức dạy học thực hành môn học Giáo dục Quốc phòng và An ninh

Mục tiêu của biện pháp: Giúp giảng viên lựa chọn phương pháp, hình thức tổ chức dạy học thực hành nhằm phát huy tích cực, thúc đẩy sinh viên tự giác, chủ động trong quá trình học tập, nghiên cứu để đáp ứng những yêu cầu của thực tiễn xây dựng nền quốc phòng toàn dân.

Nội dung của biện pháp: Thông qua hoạt động dạy học giúp cho cán bộ và giảng viên ở Trung tâm GDQP&AN Trường Đại học Hồng Đức hiểu được tầm quan trọng của đổi mới phương pháp, hình thức tổ chức dạy học thực hành môn GDQP&AN trong tình hình mới.

Cách thức thực hiện biện pháp

Thứ nhất, Giám đốc Trung tâm chỉ đạo các tổ bộ môn thực hiện đổi mới phương pháp, hình thức dạy học thực hành môn GDQP&AN.

Thứ hai, các bộ môn chỉ đạo giảng viên lựa chọn phương pháp, hình thức dạy học thực hành môn GDQP&AN cho phù hợp.

Thứ ba, từng giảng viên tích cực đổi mới phương pháp, hình thức tổ chức dạy học thực hành môn GDQP&AN.

Thứ tư, tổ chức tốt các hoạt động thực tiễn có tính chất nghề nghiệp cho sinh viên ngay trong quá trình thực hiện dạy học thực hành môn GDQP&AN.

Thứ năm, chỉ đạo sinh viên đổi mới phương pháp, hình thức học thực hành môn GDQP&AN.

3.2.4. Tăng cường bảo đảm đầy đủ các điều kiện về cơ sở vật chất, vũ khí thiết bị, phương tiện kỹ thuật phục vụ hoạt động dạy học thực hành môn học Giáo dục Quốc phòng và An ninh

Mục tiêu của biện pháp: Đầu tư xây dựng hệ thống cơ sở vật chất, trang thiết bị phục vụ dạy học thực hành GDQP&AN theo hướng hiện đại hóa.

Nội dung của biện pháp: Tăng cường trang bị thêm cơ sở vật chất, phương tiện kỹ thuật như mô hình, học cụ, các loại máy móc, sơ đồ, bản cát có tính chất mô tả để tiến hành dạy học thực hành môn GDQPAN đạt kết quả.

Cách thức thực hiện biện pháp

Thứ nhất, Ban HC-HC-KT của trung tâm rà soát, đánh giá thực trạng cơ sở vật chất, trang bị kỹ thuật phục vụ cho hoạt động dạy học thực hành.

Thứ hai, các bộ môn làm tốt việc giáo dục nâng cao tinh thần trách nhiệm trong quản lý cơ sở vật chất, phương tiện kỹ thuật phục vụ hoạt động dạy học thực hành môn GDQP&AN.

Thứ ba, Giám đốc Trung tâm chỉ đạo các bộ môn bồi dưỡng chuyên môn, nghiệp vụ; nâng cao trình độ quản lý, sử dụng cơ sở vật chất, phương tiện kỹ thuật.

Thứ tư, các bộ môn thường xuyên quan tâm, tạo điều kiện thuận lợi cho giảng viên sử dụng cơ sở vật chất, phương tiện kỹ thuật.

Thứ năm, Hiệu trưởng Nhà trường kiêm Giám đốc Trung tâm chỉ đạo cho cơ quan chức năng tăng cường đầu tư nguồn tài chính để trang bị, sửa chữa, bảo quản, sử dụng cơ sở vật chất, phương tiện kỹ thuật.

Thứ sáu, Giám đốc Trung tâm chỉ đạo giảng viên giúp sinh viên sử dụng cơ sở vật chất, phương tiện kỹ thuật trong học thực hành.

3.2.5. Thường xuyên kiểm tra, đánh giá kết quả dạy học thực hành môn học Giáo dục Quốc phòng và An ninh

Mục tiêu của biện pháp: Giúp các bộ môn, cán bộ giảng viên ở Trung tâm GDQP&AN Trường Đại học Hồng Đức có những quyết định cần thiết.

Nội dung của biện pháp: Kiểm tra, đánh giá thường xuyên nhằm xác định chất lượng giảng dạy của giảng viên, kết quả học tập của sinh viên.

Cách thức thực hiện biện pháp

Thứ nhất, Ban Giám đốc Trung tâm thường xuyên làm tốt công tác kiểm tra, đánh giá kết quả dạy học.

Thứ hai, tham mưu đề xuất với Ban Giám đốc Trung tâm về công tác chỉ đạo, quản lý hoạt động kiểm tra, đánh giá kết quả dạy học thực hành môn GDQP&AN.

Thứ ba, giảng viên làm tốt công tác quản lý, kiểm tra, giám sát các hoạt động học tập, nghiên cứu của sinh viên.

Thứ tư, mỗi giảng viên khi tham gia quản lý kết quả dạy học thực hành môn GDQP&AN cần thực hiện nghiêm mục tiêu, yêu cầu GDQP&AN.

Thứ năm, khuyến khích sinh viên tự kiểm tra, đánh giá kết quả học thực hành môn GDQP&AN.

4. KẾT LUẬN

Nâng cao chất lượng dạy học thực hành môn GDQP&AN tại Trung tâm GDQP&AN Trường Đại học Hồng Đức là nhiệm vụ của Ban Giám hiệu Nhà trường, Ban Giám đốc trung tâm, các phòng ban chức năng và từng cán bộ, giảng viên, nhân viên, sinh viên để thực hiện nhiệm vụ của mình như quản lý mục tiêu, nội dung, chương trình GDQP&AN, quản lý chủ thể, đối tượng, quản lý việc đổi mới phương pháp, hình thức tổ chức dạy học thực hành môn GDQP&AN, quản lý về cơ sở vật chất, vũ khí thiết bị, phương tiện kỹ thuật, thao trường huấn luyện, quản lý về kiểm tra, đánh giá kết quả GDQP&AN theo mục tiêu đã đề ra.

Thực trạng chất lượng dạy học thực hành ở Trung tâm GDQP&AN Trường Đại học Hồng Đức đã từng bước được khẳng định. Tuy nhiên, trong quá trình giảng dạy còn có những hạn chế, từ đó Nhà trường cũng như lãnh đạo Trung tâm cần có những biện pháp mang tính đột phá để nâng cao chất lượng dạy học thực hành môn GDQP&AN.

Từ nghiên cứu làm rõ qua điều tra khảo sát, đánh giá thực trạng, tác giả đã đề xuất một số biện pháp nâng cao chất lượng dạy học thực hành môn GDQP&AN ở Trung tâm GDQP&AN Trường Đại học Hồng Đức. Từ thực tế quá trình khảo sát cho thấy các biện pháp đề xuất đều được đánh giá cao, phát huy được hiệu quả, phù hợp với thực tiễn để nâng cao chất lượng dạy học thực hành môn GDQP&AN tại Trường Đại học Hồng Đức.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] Trần Đình Giai (2021), *Nâng cao kỹ năng thực hành môn học Giáo dục Quốc phòng và an ninh của sinh viên tại Trung tâm Giáo dục Quốc phòng và An ninh - Đại học Huế*, Đề tài Nghiên cứu khoa học, Mã số đề tài: GDQPAN 2020-03.
- [2] Hà Mạnh Hùng (2018), *Một số biện pháp đồng bộ hóa dạy học kỹ thuật bắn súng tiểu liên AK cho sinh viên trong các Trung tâm GDQPAN*, Tạp chí Giáo dục, số 421, kì 1, tr.47-49,56.
- [3] Nguyễn Thị Hải Hậu (2019), *Một số biện pháp nâng cao chất lượng dạy học thực hành môn Giáo dục Quốc phòng cho sinh viên Trường Đại học tại Trường Đại học Kinh tế Nghệ An*, Tạp chí Giáo dục, Số đặc biệt tháng 12, tr.319-322.
- [4] Trần Danh Lực (2016), *Giải pháp nâng cao chất lượng giáo dục Quốc phòng và An ninh cho sinh viên ở Đại học Quốc gia Hà Nội*, Tạp chí Quốc phòng toàn dân, số 2, tr.85-88.
- [5] Trần Minh Quyền (2018), *Nâng cao chất lượng dạy học thực hành môn học Giáo dục Quốc phòng và An ninh tại Trung tâm Giáo dục Quốc phòng và An ninh - Đại học Huế*, Đề tài Nghiên cứu khoa học, Mã số đề tài: GDQP 2017-02.

SOME MEASURES TO ENHANCE THE QUALITY OF PRACTICAL TEACHING IN DEFENSE AND SECURITY EDUCATION SUBJECTS AT HONG DUC UNIVERSITY

Ha Binh Minh

ABSTRACT

In the process of researching and understanding the current situation of the quality of practical teaching in the National Defense and Security Education subject at Hong Duc University, the article proposes several measures to improve the quality of practical teaching in Defense and Security Education subject at Hong Duc University in the following aspects: Enhancing the training and skills of teaching practical lessons for the faculty teaching Defense and Security Education subject; Building proper motivation and attitude, fostering students' proactive and creative attitude when learning the practical content of Defense and Security Education subject; Innovating methods and forms of organizing practical teaching in Defense and Security Education subject; Strengthening the provision of adequate facilities, weapons, equipment, and technical means to serve the practical teaching activities in Defense and Security Education subject; Regularly inspecting and evaluating the results of practical teaching in Defense and Security Education subject.

Keywords: *Measures, quality, teaching, practice.*

* Ngày nộp bài: 28/4/2023; Ngày gửi phản biện: 19/6/2023; Ngày duyệt đăng: 25/2/2024

* Bài báo này là kết quả nghiên cứu từ đề tài nghiên cứu khoa học cấp cơ sở (mã số ĐT-2022-34) của Trường Đại học Hồng Đức